

“ ดีใจจังลูกหนูได้ไปโรงเรียนแล้ว ”

มีครอบครัวของผู้ติดเชื้อเอชไอวี ครอบครัวหนึ่งที่น้องหนูรู้จักดี เขาเป็นว่าสมมติชื่อ ครอบครัวนี้ว่า ครอบครัวนายพร เรามาทำความรู้จักครอบครัวนายพรกันก่อนดีไหม นายพร(นามสมมติ)เป็นหัวหน้าครอบครัว เป็นคุณพ่อ นางพิม(นามสมมติ)เป็นแม่บ้าน เป็นคุณแม่ ค.ญ.พา(นามสมมติ) เป็นลูก

เริ่มเลยนะคะนายพรเป็นผู้ติดเชื้อที่โชคดีมาก ๆ ตรงที่เขาเมื่อนางพิมภรรยาที่แสนดีคอยดูแลตลอด ถึงแม้ว่าตัวนางพิมเองจะไม่ติดเชื้อก็ตาม วิชากรรมของครอบครัวนี้เริ่มต้นขึ้นเมื่อนายพรป่วยกระเสาะกระแสะ ท้องเสียบ่อย จนในที่สุดก็ต้องออกจากงาน นายพรและนางพิมเริ่มกังวลกับการป่วยจึงไปเจาะเลือดที่โรงพยาบาลเอกชนแห่งหนึ่ง ผลออกมาว่านายพรติดเชื้อเอชไอวี แต่นางพิมไม่ติดเชื้อ ทั้งคู่ตัดสินใจกลับมาบ้านเกิดนายพรที่พัทลุง อาการป่วยของนายพรมากขึ้นเรื่อย ๆ แต่นายพรก็ไม่ยอมมารักษาที่โรงพยาบาลเพราะกลัวชาวบ้านรู้ว่าตัวเองเป็นโรคอะไรและจะรังเกียจครอบครัวของตนเอง โชคของครอบครัวนี้ยังคงอยู่เมื่อพี่หล้า(นามสมมติ) ผู้ติดเชื้อเอชไอวี ที่รับยากับน้องหนูเป็นเพื่อนกับนายพร และไปเยี่ยมนายพรที่บ้านพี่หล้าสังเกตอาการของนายพรได้ในที่สุดนายพรก็ยอมเปิดเผยความจริงกับพี่หล้า พี่หล้าพูดคุยจนนายพรยอมเปิดเผยตัวและยอมรับการรักษา พี่หล้าเลยอาสาเป็นผู้ติดต่อประสานงานในการรักษาอาการป่วยของนายพร โดยการโทรศัพท์มาประสานงานกับน้องหนู

น้องหนูได้เจอนายพรในวันที่พี่หล้ามารับยาที่คลินิกและพานายพรพร้อมกับนางพิมมา แนะนำตัว น้องหนูและเจ้าหน้าที่คลินิกทุกคนให้คำปรึกษา และทำการรักษานายพรอย่างเร่งด่วน การรักษาดำเนินไปตามแผนการรักษา นายพรมารับยาตรงนัด ทำตามคำแนะนำและกินยาอย่างเคร่งครัดโดยมีนางพิมเป็นผู้เตือน ประมาณ 3 เดือนผ่านไปนายพรดูดีขึ้นมากน้ำหนักขึ้น นางพิมก็ดูสีหน้ามีรอยยิ้มและความหวังมากขึ้น ดูเหมือนทุกอย่างกำลังดำเนินไปด้วยดี

“นายพรดูดีขึ้นนะ กินยาตรงเวลาไหม มีอาการอะไรตรงไหนผิดปกติไหม”

“กินยาตรงที่หนู ไม่เคยพลาดเลย แต่นั่นแหละสองอาทิตย์มานี้มีไข้ต่ำ ๆ ในตอนเย็นทุกวัน และตรงคอมมีก้อนนูน ๆ ไม่รู้ก้อนอะไร” นางพรตอบคำถามแทนนายพร ซึ่งก็เป็นแบบนี้ทุกครั้ง ไม่ว่าจะถามอะไรนางพรตอบแทนสามีทุกที แม้บางครั้งน้องหนูพยายามให้นายพรพูดแต่ก็ไม่เป็นผล

ขบวนการแก้ไขปัญหาให้ผู้ป่วยตามประสานายพรที่ที่แสนดีเริ่มต้นขึ้น จากการตรวจสอบข้อมูล ADR ของยา ARV ไม่ปรากฏว่ามี ADR แบบนี้ ปรึกษากับเจ้าหน้าที่ท่านอื่น ๆ ในคลินิกเขาเห็นว่าส่งปรึกษาแพทย์ดีกว่า ในที่สุดทางทีมดูแลส่งผู้ป่วยไปโรงพยาบาลพัทลุง ผลออกมาว่านายพรของเราเป็นวัณโรคต่อมน้ำเหลือง เอาแล้วความวุ่นวายความกลัวเข้ามาแทรก นายพรรับยาที่โรงพยาบาลพัทลุงประมาณ 2 เดือนโรงพยาบาลพัทลุงส่งตัวกลับมารับยาที่โรงพยาบาลเขาชัยสนทุกครั้งที่มารับยาจะมีนางพิมมาเป็นเพื่อนเสมอ ดูเหมือนโชคจะไม่เข้าข้าง

นายพรเอาเสียเลยกลับมารักษาที่โรงพยาบาลเขาชัยสนได้เดือนเศษ ๆ นายพรของเราก็เกิดอาการตัวเหลืองตาเหลืองเหลืองเหมือนไก่ต้มขมึ้นอย่างโรยอย่างนั้น เอาแล้วน้องหนูกานเข้าอีกจนได้ นายพรเกิดอาการตับอักเสบอย่างรุนแรงเพราะกินยารักษาโรค และยาต้านไวรัสร่วมกัน ตายแล้วทำไงดี โรงพยาบาลพัทลุงเป็นที่พึ่งอย่างดีของเราหลังการโทรศัพท์พูดคุยปรึกษากับเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลพัทลุง น้องหนูและทีมดูแลก็ส่งตัวนายพรมารักษาตัวต่อที่โรงพยาบาลพัทลุง โดยมีคำถามของนางพิมก้อยอยู่ในหุดตลอดเวลา

“พี่หนู แล้วพรเขาจะเป็นอะไรไหม วัณโรคเขาจะหายไหม”

“พิม พวกพี่พยายามดูแลนายพรอย่างที่สุด พี่รับรองพวกพี่ไม่ทิ้งนายพรแน่ ๆ ถ้าพรและพิมไม่ทิ้งพวกพี่”

หลังจากส่งตัวนายพรมารับการรักษาที่โรงพยาบาลพัทลุง พวกเราก็เฝ้าติดตามอาการของนายพรตลอด โดยติดต่อผลการรักษากับเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลพัทลุงทางโทรศัพท์ สอบถามอาการของพรผ่านทางพี่หล้า แลพที่สำคัญนางพิมยังคงตรัสศัพท์มาถามมาคุยถึงอาการของสามีเป็นระยะ ๆ จนในที่สุดพรปรับเปลี่ยนสูตรยาต้านไวรัส และกลับมารักษาตัวต่อที่โรงพยาบาลเขาชัยสน นางพิมยังคงทำหน้าที่ภรรยาที่ดี มีบ้างบางครั้งที่นายพรไม่ได้มารับยาสุขภาพของพรไม่ค่อยดี จากอาการตับอักเสบ แต่นางพิมไม่เคยพลาดที่จะมารับยาให้สามี

ในเช้าวันหนึ่งซึ่งเป็นช่วงเปิดเทอม เวลาเกือบ 11 นาฬิกาแล้วแต่ไม่เห็นหน้านายพร หรือนางพิมเลยน้องหนู และน้องส้มเจ้าหน้าที่ TB CLINIC รู้สึกกังวลใจกลัวว่าจะเกิดอะไรขึ้น น้องส้มยกโทรศัพท์โทรหานายพรทันที แต่ไม่มีเสียงตอบรับ ขณะที่กำลังกังวลใจกันอยู่ ๆ นางพรก็ผลัดประตูคลินิกเข้ามา

“โทษที่พี่หนู พี่ส้ม มาเกือบเที่ยงเลย”

“จ้า ไม่เป็นไร นึกว่าเกิดอะไรขึ้น”

“พินนี้ แลหะพี่หนู ลูกสาวมันร้องอยากไปโรงเรียนก็เลยพามันไปดูเพื่อน ๆ ก่อน”

“เฮ้อแล้วลูกเป็นอะไร ถึงไม่ไปโรงเรียน ไม่สบายหรือ”

นางพรดูหน้าเปลี่ยนสี สีหน้าหมองลงอย่างเห็นได้ชัด

“พรเป็นอะไรก็เล่าให้ฟังได้นะ มีอะไรจะได้แก้ไข ช่วยเหลือกัน”

นางพรเล่าให้ฟังสรุปได้ว่าลูกสาวอายุประมาณ 9 ขวบ มีปัญหาด้านการสื่อสารเด็กฟังได้ยินเข้าใจความหมาย แต่พูดไม่ได้ เพราะลิ้นไก่สั้น จึงไม่มีโรงเรียนไหนรับเข้าเรียน เพราะเขาไม่มีโปรแกรมสอนนักเรียนพิเศษ แต่เด็กอยากไปโรงเรียนมากตอนเช้าเห็นเพื่อน ๆ ไปโรงเรียนจึงใส่ชุดนักเรียนที่แม่ซื้อให้อยากไปโรงเรียนด้วย แม่จึงต้องพาไปเที่ยวที่โรงเรียนก่อน จึงมารับยาให้สามีจ้า

นี่เป็นปัญหาหนึ่งของผู้ป่วยเหมือนกันนะเนี่ย

น้องหนูจึงพูดคุยกับนางพิมเรื่องการส่งลูกไปเรียนที่โรงเรียนโสตศึกษา ใกล้เคียง มอ หาดใหญ่ หรือไม่กี่ไปปรึกษาครูที่โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์พัทลุงเพราะเขามีโปรแกรมการสอนแก่เด็กพิเศษ

หลังจากนั้นเราก็นั่งพูดคุยกันเรื่องเอกสารและการเดินทางไปโรงเรียนดังกล่าว นางพิมพ์ใจจนออกนอกหน้า ใจแล้วใจอีก หลังจากที่ได้รับคำปรึกษา ความหวังของเธอที่ปรารถนาจะให้ลูกได้เรียนหนังสือกลับมามีความหวังอีกครั้ง

ครั้งล่าสุดเมื่อเดือนมิถุนายน 2555 นายพรมารับยาต้านไวรัสคนเดียวสี่หน้าสไตส์ อ้วนท้วนแข็งแรงโดยไม่มีเมฆของนางพิมพ์ ซึ่งเป็นปรากฏการณ์ที่ไม่เคยเกิดมาก่อนสอบถามได้ใจความว่า นางพิมพ์ไปส่งลูกเรียนหนังสือที่โรงเรียนบ้านพังกิ่ง อำเภอกงหรา (โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์พัทลุง แนนนำมา)

สิ่งที่ได้เรียนรู้เพิ่มจากเรื่องเล่า

1. การเสริมกำลังใจในผู้ป่วยสิ้นหวังเป็นสิ่งจำเป็นที่สุด เพราะเราสามารถพลิกวิกฤตให้เป็นโอกาสได้ตลอดเวลา
2. การเป็นผู้ให้บริการที่ดีต้องสังเกตสีหน้า ท่าทาง น้ำเสียง คำพูด พฤติกรรม ของผู้มารับบริการ และพยายามจดจำสิ่งเหล่านั้นให้ได้ เพราะเมื่อไหร่ที่มีความผิดปกติหรือความไม่สบายใจ สิ่งที่แสดงออกเป็นอย่างแรกของผู้ป่วยคือสีหน้า ท่าทาง น้ำเสียง คำพูด พฤติกรรม ฯ
3. การให้บริการแบบองค์รวม (กาย จิต สังคม) คือสิ่งสำคัญในการดูแลผู้ติดเชื้อเอชไอวี เพราะทุก ๆ อย่างรอบตัวผู้ป่วยมีผลกระทบต่อการให้ความร่วมมือในการรักษาทั้งสิ้น
4. การมีพี่เลี้ยงคอยดูแลผู้ป่วย หรือการมี BUDDY ในกลุ่มผู้ป่วยด้วยกันเองตนเองช่วยกันดูแลกันและกัน จะทำให้การให้การรักษาของเจ้าหน้าที่ประสบความสำเร็จมากขึ้น

พัชรมณฑน์ ศรีจันทร์